קטע־הגניזה	תלמוד שלנו
[מאן דנפקא ליה מוביום הראות בו]	ר׳ יהודה אומ׳:
מאי טעמ׳ לא נפקא ליה מיוצוה הכהן?	
קא סבר חידוש דהא תל׳ לו׳ עצים ואבנים	מהתם לא גמרינן דחידוש הוא, דהא
נמי אסר רחמ׳. ומן חידוש לא ילפינן.	עצים ואבנים בעלמא לא מיטמו והכא מיטמו.
ומאן דנפקא ליה מיוצה(!) הכהן מאי טעמ׳	ור׳[29]
לא נפקא ליה מוביום הראות בו?	
קסבר ההוא להכי הוא דאתא ביום ולא בלילה	אצטריך,
	דאי כתב רחמ׳ וביום הראות בו
	הוה אמינא לדבר מצוה אין לדבר
	הרשות לא, כתב רחמנא וצוה הכהן.
	ואי כתב רחמנא וצוה הכהן, הוה
	אמינא הני מילי היכא דליכא טומאה
	דגופיה אבל היכא דאיכא טומאה
	דגופיה אימא לא, צריכה.
	אמ׳ מר:
	יום שאתה רואה בו
	ויום שאין אתה רואה בו.
והאי ביום מיבעי לי לגופיה!!	מאי משמעא?
אמ׳ אביי אם כן לכתוב קרא ביום	אמ׳ אביי אם כן ליכתוב רחמ׳ ביום
מאי וביום?! שמ׳ מינ׳:	מאי וביום?! שמע מינה:
יש יום שאתה רואה בו	יש יום שאתה רואה בו
יש יום שאי אתה רואה בו.	ויש יום שאין אתה רואה בו
רבא אמ׳ כוליה וביום יתורי מייתר	רבא[30] אמ׳ כולי קרא יתירתא הוא
ניכתוב רחמ׳: ובהיראות בו,	ליכתוב רחמ׳: בהראות בו,
מאי וביום?! שמ׳ מינ׳:	מאי וביום?! שמע מינה:
יש יום שאתה רואה	יש יום שאתה רואה בו
יש יום שאי אתה רואה בו.	ויש יום שאי אתה רואה בו.[30]
ומאן דמפיק ליה להא[ין] וביום –	אביי אמ׳:
יש יום שאתה רואה בו,	

29 כאמור, לפי נוסח ק נראה שיש לקרוא כאן בניחותא: ׳ור׳ אצטריך׳. אולם בענף מו2 הנוסח כאן הוא: ׳ור׳ יוסי ב״ר יהוד׳ תרי קראי למה לי איצטריך׳ וכו׳, ועל־פיו עלינו להטעים כאן בתמיהה וכדרכם של ראשונים. אמנם כתבי־היד ו11גא גורסים כאן כענף מו2, אבל נוסח ק מתועד גם בכתב־יד ל ובקטע־כריכה בולוניה (ובעיקרו של דבר — אף בדפוס), ועל כן נראה שאין המדובר בהשמטה, אלא שגם כאן שימר כתב־יד ק את הנוסח המקורי של ענף מסורת־הנוסח שאותו הוא מייצג, בעוד שכתב־יד ו11 הושפע – כבמקומות אחרים – מנוסח הענף שכנגד.

30 סופר כתב־יד ק השמיט קטע זה (מ׳רבא׳ עד ׳בו׳) בשל דילוג מחמת הדומות, והשלמתיו על־פי כל כתבי־היד האחרים.

ויש יום שאי אתה רואה [בו],	
ביום ולא בלילה מנא ליה?	
נפקא ליה מילכל מראה עיני הכהן.	ההוא מיבעי לי ביום ולא בלילה
ומאן דמפיק להאי וביום הירואת בו –	ורבא { [אמ׳] },[31]
ביום ולא בלילה,	
לכל מראה עיני הכהן מאי עביד ליה?	ביום ולא בלילה מנא ליה?
קא סבר: ההוא –	נפקא ליה מלכל מראה עיני הכהן.
למעוטי סומה באחת מעיניו הוא דאתא.	
ומאן דמפיק ליה לביום ולא בלילה,	ואביי?!
למעוטי סומא באחת מעיניו	
מאי עביד <מנא> ליה?	ההוא מיבעי לי למעוטי סומה באחת מעיניו.
	ורבא נמי מיבעי לי
	למעוטי סומה באחת מעיניו!
	אין הכי נמי.
	אלא ביום ולא בלילה מנא ליה?
נפקא ליה מיכנגע נראה לי בבית –	נפקא ליה מכנגע נראה לי בבית –
לו ולא לנירו.	לו ולא לאורו.
ומאן דמפיק ליה ביום ולא בלילה מן וביום	ואביי?
קסבר: או מכנגע נראה לי בבית	אי מהתם
הוה <אמנא בעל> הבית, דלאו בדידיה תליא	הוה אמינא הני מילי היכא דליכא
מילתא, אבל כהן, דבדידיה תליא מילתא,	טומאה דגופיה, אבל היכא דאיכא
אימא איפולו ובנירו נמי?	טומאה דגופיה, אימא אפלו לאורו?
קמלן.	קא משמע לן.

מהשוואת נוסח קטע־הגניזה לתלמוד שלנו בסוגיה זו עולה, שחלק גדול מן הטיעונים נמצא בשני המקורות, אף כי יש הבדלים גדולים ביניהם בניסוח, בלשון ובסגנון. התלמוד שלנו משתמש בסגנון הקצר, המוכר והנפוץ: ׳ור׳ יהודה?׳; ׳ור׳?!׳; ׳ואביי?!׳; ׳ורבא?!׳. לעומת זאת, תלמוד קטע־הגניזה מנסח שאלותיו באריכות רבה: ׳ומאן דנפקא ליה מוביום הראות בו מאי טעמ׳ לא נפקא ליה מיוצוה הכהן?׳, וכדומה. ברם, עיון בסוגיה מלמד, שההבדל אינו מתמצה בסגנון בלבד. השאלות והתשובות הבאות בכל אחת מן הסוגיות – למרות הדמיון ביניהן – מוסבות על דברים שונים.

אחרי הדיון במחלוקת התנאים שבברייתא, והצריכותא שהובאה במהלך דיון זה, פותח התלמוד שלנו בסוגיה חדשה (׳אמר מר׳). בסוגיה זו הובאו דברי אביי ורבא כדי להשיב על השאלה ׳מאי משמעא׳, ולפרש בעזרתם את מדרש ההלכה שבברייתא. ואחר־כך, מיד

31 נראה כי הסופר טעה וכתב את המלה ׳אמ״ באשגרה מדברי אביי, עקב ההרגל של הצגת מחלוקת בין שני חכמים (ר׳ פלוני אמר... ור׳ אלמוני אמר). אבל לפי ההיגיון הפנימי של מהלך הסוגיה, ברור שאין מקום לגרוס כך כאן, ועל כן הגהתי, תוך הסתמכות על כל כתבי־היד האחרים.